

ÅRSPLAN

August 2024 – Juli 2027

*«Alle har en gnist i seg.
Vi tar vare på den!»*

Faglig ansvarlig for årsplanen ved daglig leder: Carin Kristensen

Årsplanen er fastsatt av barnehagens samarbeidsutvalg den 11. Juni 2024

FORORD

Velkommen til Gnisten Barnehage SA.

Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter og årsplanen er utarbeidet på grunnlag av den og Rammeplan for barnehagen.

Barnehagens formål jfr. barnehageloven § 1:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske innhold og arbeid til eier, brukere og tilsynsmyndighet og skal være et arbeidsdokument for de ansatte.

Det utarbeides i tillegg månedsplaner for hver enkelt avdeling og temaplaner for førskolegruppa, som beskriver tema og det daglige innhold.

Vi legger vekt på at årsplanen skal være innholdsrik, samt lettlest og kortfattelig. Dokumentet er til enhver tid tilgjengelig på barnehagens hjemmeside <http://gnisten.barnehage.no>

Barnehagens daglige leder har ansvar for utarbeidelse av årsplanen i samarbeid med ansatte og foreldre og planen fastsettes av barnehagens Samarbeidsutvalg (SU).

Mvh Carin Kristensen
Daglig leder

**”Barn slutter ikke å leke fordi de blir gamle,
De blir gamle fordi de slutter å leke!”**

Innholdsfortegnelse:

Info om Gnisten barnehage	s. 3
Styringsdokumenter	s. 3
Nittedalsbarnehagene	s. 3
Gnisten barnehages motto	s. 3
Gnistens barnehages målsetting og verdigrunnlag	s. 3
Fokusområder	s. 4
Barnehagens formål og innhold	s. 4
- Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg	s. 4
- Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	s. 5
- Barnehagen skal fremme danning	s. 6
- Barnehagen skal fremme læring	s. 7
- Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	s. 7
- Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	s. 8
- Barns medvirkning	s. 9
- Samarbeid mellom hjem og barnehage	s. 9
- Overganger	s.10
- Førskolegruppe	s.10
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	s.11
Progresjonsplan for de 7 fagområdene	s.12
- Kommunikasjon, språk og tekst	s.12
- Kropp, bevegelse, mat og helse	s.12
- Kunst, kultur og kreativitet	s.13
- Natur, miljø og teknologi	s.13
- Antall, rom og form	s.13
- Etikk, religion og filosofi	s.14
- Nærmiljø og samfunn	s.14
Dagsrytme	s.14
Ukeplan	s.15
Månedspaner og temapaner	s.15
Kompetanseutvikling	s.15
Arrangementer og aktiviteter gjennom året	s.15

Info om Gnisten barnehage:

Gnisten Barnehage SA åpnet 23. august 2004 og er eid og drevet av foreldre gjennom et samvirkeforetak. Barnehagen ligger i Søndre Nittedal på Markerud, på den tidligere tomte til Nittedal Tændstikkfabrikk. Det er fyrstikkfabrikken som har dannet opphavet til barnehagens navn. Barnehagen har 4 avdelinger og avdelingene har fått navn etter ulike naturfenomen som det gnistrer av; Lynglimtet, Nordlyset, Regnbuen og Stjerneskuddet.

Styringsdokumenter

Her er en oversikt over de lover og retningslinjer som er styrende for innholdet og arbeidet i Gnisten Barnehage:

- Barnehageloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64?q=Barnehageloven>
- Rammeplan for barnehagen: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-04-24-487>
- Vedtekter for Gnisten Barnehage SA – ligger på hjemmesiden vår <http://gnisten.barnehage.no>
- HMS-forskrifter: <http://lovdata.no>

Nittedalsbarnehagene

Alle barnehagene i Nittedal danner et fellesskap som kalles for Nittedalsbarnehagene. For å skape en helhetstenkning er det utarbeidet et felles slagord:

”Med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene”

Her har vi felles fokus på kvalitet og mangfold og vi samarbeider blant annet om opptaket, overgang barnehage-skole, tidlig innsats og har felles retningslinjer i forhold til medisinerings av barn i barnehage.

Gnisten barnehages motto

Vårt motto er: «Alle har en gnist i seg. Vi tar vare på den!»

Gnisten barnehages målsetting og verdi grunnlag

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.» rammeplanen kap.1. Barnehagens verdigrunnlag, s.7.

Vårt hovedmål er at i Gnisten Barnehage skal vi bygge robuste, sosiale og trygge barn.

Vårt verdigrunnlag er at Gnisten Barnehage skal være et trygt sted med omsorg, trivsel, lek, vennskap, danning og læring. Dette vil komme frem ved at vi skal:

- * Vise omsorg, skape trygghet og gode relasjoner både mellom barn-barn og barn-voksne
- * Være tilstedeværende og anerkjennende voksne som ser barnas behov og som undrer og utforsker sammen med barna
- * Ha fokus på kommunikasjon og språk, både verbal og nonverbal
- * Gå på turer og ha fokus på natur, helse og bevegelse.
- * Ta vare på barnehagens tradisjoner med dramatiseringer i forbindelse med arrangementer
- * Ha fokus på sosial kompetanse og lek både ute og inne.

Fokusområder

I forhold til hovedmålet ønsker vi særlig å ha fokus på følgende områder i løpet av barnehageåret:

- * Lek og sosial kompetanse
- * Språk og kommunikasjon
- * Utelek/turer – natur, helse og bevegelse
- * Voksenrollen – tilstedeværende voksne

Dette er i tråd med rammeplanens formål og innhold som omhandles i neste kapittel i årsplanen. Hvilke områder hver enkelt avdeling ønsker fokus på, vil være avhengig av barnegruppas behov og forutsetninger, så fokuset kan variere fra avdeling til avdeling.

Barnehagens formål og innhold

Rammeplan for barnehagene er en forskrift til barnehageloven og legger føringer for innholdet i barnehagen. Vi ønsker her å utdype hva vi konkret gjør i Gnisten Barnehage i forhold til innhold som er anført i rammeplanen. Vi synes det er viktig å ta hensyn til at alle barn skal få like muligheter til å møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå. Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnas alder, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

«Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring» Rammeplan kap.3. s.19.

Det er viktig for barnas emosjonelle utvikling å hjelpe barna å regulere følelser og legge til rette for at barna opplever trivsel, glede og mestring. I Boka «Livsmestring og psykisk helse» v/Drugli og Lekhal (2019) s. 122, står det at «Ansatte i barnehagen må bevisst se etter barnas uttrykk for ulike følelser for at den følelsesmessige utviklingen skal fremmes». De ansatte må lære seg å kjenne barna på best mulig måte. «Ansatte er i barnehagen er barnas omsorgsgivere og evnen til å se hvert enkelt barn har en avgjørende betydning for barnas utvikling». Forebyggende arbeid i barnehagen - samspill og tilknytning (2017) s. 23, Killèn, 2017.

Hvordan vil vi i Gnisten Barnehage jobbe med voksenrollen og det å være tilstedeværende voksne

- * Være tilgjengelige og til stede der barna er
- * vise varme og omsorg
- * Være sensitive ovenfor barnets signaler og uttrykksmåte
- * Være anerkjennende og støtte barnets mestring, læring og utforskning
- * Respondere på barnas ulike uttrykk, både verbale og non-verbale (kroppsspråk, mimikk)
- * Tilrettelegge for relasjoner, trivsel og livsmestring for å skape robuste barn
- * Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- * Jobbe for et inkluderende miljø og umiddelbart stoppe og følge opp dersom det oppstår mobbing og krenkelser
- * Være aktivt deltagende og oppmerksomme voksne som
  - støtter og veileder barna
  - gir trygghet
  - Hjelper barna å løse eventuelle konflikter
  - Hjelper barna å regulere følelser
  - Minsker stressnivået til barna.
  - gi barna medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.» «Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.» Rammeplan kap.3., s. 20.

Hvorfor er det viktig å jobbe med lek og sosial kompetanse? Brønstad sier at «Lek er barns egen måte å lære, bearbeide og skape noe nytt på. Leken legger grunnlaget for å utvikle kunnskap og ferdigheter. Å leke er en måte å lære seg livets spilleregler på, samtidig som det er en kilde til glede.» Brønstad, E.S Lekens egenverdi (2019)

Ved å se på leken som et pedagogisk verktøy for barna er leken viktig fordi:

- * Leken er veien videre i livet, på skolen og i arbeid.
- * I leken finner barnet løsninger, utvikler hjernen og får erfaringer med verden rundt seg
- * Barnet utvikler språket, utøver samspill, lærer lekekoder som det å samarbeide og dele, danning og empati
- * I forhold til uteleken er barna mer kreative og får brukt mer stemme og kropp
- * I forhold til innelek lærer barna å holde fokus og ikke så lett bli avledet
- * Barna får erfaring med å tilpasse seg og prøvd ut sin innflytelse i forhold til andre.
- * Barna kan bruke leken til å bearbeide inntrykk og opplevelser

Vi vil jobbe med dette ved å:

- * Være tilstedeværende voksne
- * Sitte på gulvet og veilede/hjelp i leken for eksempel lære barna å spørre/be om leker/turtaking «Kan jeg bli med i leken?»
- * Bruke språket aktivt og sette ord på leken (den voksne)
- * Snakke med barna, ikke over eller til
- * Avgrense til en type lek med en voksen som kan sette i gang med en liten gruppe barn for eksempel grupperom med magneter, duplo, dukkelek, motorisk lek
- * Oppdage og undre oss sammen med barnet
- * Ta med barnet, se på hva andre barn gjør (observere)
- * Vise, veilede og gjøre leken spennende, ev. gjøre leken trygg «det er ikke farlig å ta på sanden»
- * Hjelp/veilede observerende barn som er utenfor inn i leken.

Utelek/turer - natur helse og bevegelse

Sandseter er professor ved Dronning Mauds Minne høgskole (DMMH) og har i flere år forsket på barns fysiske og motoriske lek med særlig vekt på spennings- og risikofylt lek i barnehagen. Hun understreker at «barn trenger spenning og utfordringer for å utvikle seg og bli selvstendige og robuste» og hun påpeker at «Gjennom å klatre, sykle, balansere og hoppe blir barn kjent med sin egen kropp og tilværelsens muligheter»

Forskning viser at det å være ute i naturen i det daglige er bra for barns kognitive utvikling, styrker motoriske ferdigheter og fremmer sosial utvikling. Naturen er et verdifullt sted for opplevelser, mestring, inntrykk og utforskning. Forskning viser også at mye utetid i barnehagen har positive effekter på barns konsentrasjon og atferd. (Kilde: Time spent outdoor during preschool: Links with children's cognitive and behavioral development Av Vider Ulset, Frank Vitaro, Mara Brendgen, Mona Bekkhus og Anne I. H. Borge. Hefte: Natur og friluftsliv i barnehagen v/Norsk friluftsliv.)

Vi vil jobbe med dette ved å:

- * Skape undring i forhold til endringer i naturen og årstider.
- * Jobbe med prosjekter i forhold til årstider, nærmiljø, mat, lek m.m.
- * Gå på turer i skogen
- * Legge til rette for at barna får brukt alle sine sanser og når de er ute
- * Fremme risikolek¹ tilpasset alder
- * Bruke Skoggruppemetoden

Note:

1 Risikofylt lek:

Risikofylt lek er lek hvor barnet utfordres på sine egne grenser. Sandseter beskriver risikolek som fysisk lek som innebærer spenning, uforutsigbarhet og risiko, og hvor barna i verste fall kan skade seg som konsekvens. For eksempel klatring, balansering i høyden, lek som innebærer stor fart, lekeslåssing (og lignende), aktiviteter med farlige redskaper som spikking med kniv, bygging med hammer og spiker, lek i og i nærheten av vann, og lignende.

Barnehagen skal fremme danning

«Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.»
Rammeplan kap.3, s.21.

Her i Gnisten Barnehage jobber vi med dette ved å gi barna ulike opplevelser og erfaringer gjennom arbeid med ulike prosjekter og temaer. Barna skal ha mulighet til å bearbeide inntrykkene sine gjennom lek og formingsuttrykk. Barnas reaksjoner, refleksjoner og nysgjerrighet skal møtes og hvert enkelt barns behov skal ivaretas. Barna skal få veiledning i forhold til lek og samspill. Tilstedeværende voksne skaper mange gode refleksjoner mellom barn og voksne som er viktig for barns danning.

Barnehagen skal fremme læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre..... Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser». Rammeplanen kap.3, s.22.

Barnehagens utemiljø består av en stor utelekeplass med skog. Her er det god plass og den gir barna muligheter for uforstyrret lek i små og store grupper. Barna får også mulighet til å undre seg over smådyr, trær, blomster, bær og alt det andre rare som de ellers måtte undre seg over. Den gir også barna fysiske utfordringer og lærer dem å beherske kroppen sin, noe som er viktig for barnas motoriske utvikling. Skogen stimulerer til fantasi/kreativitet da mye rollelek foregår her.

Innemiljøet i Gnisten barnehage preges av romslige og lyse lokaler, som er tilrettelagt for ulike rolle- og lekaktiviteter. Barna har mulighet til å leke avskjermet i mindre grupper. På grupperommene har vi lagt til rette for ulike lekaktiviteter, som tumlelek, dansing, konstruksjonslek og rollelek.

Gjennom hele året jobber vi med sosial læring, der barna inkluderer hverandre og viser at alle har en viktig plass i gruppa. I tillegg har vi små og store samarbeidsprosjekter på tvers av avdelinger samt at vi samarbeider om felles dramaopplevelser i forbindelse med temajobbing og arrangementer, som barna kan bruke i sitt sosiale samspill med andre barn.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.» Rammeplan kap.3, s.22.

«personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspilmønstre» rammeplanen kap. 3 s.23.

Her i Gnisten Barnehage jobber vi med dette ved å fokusere på tilvenning, vennskap, trygghet, trivsel og sosial kompetanse. Barna skal få god tid på å danne ulike vennskap på avdelingen og på tvers av huset. Dette skaper trygghet, empati og toleranse da barna blir kjent med store og små på hele huset. Lek og aktivitetsdagen for 2-4 åringene, er også med på å underbygge dette gjennom hele året og den sikrer 2-åringene en trygg og god overgang til storbarnsavdeling. Vi jobber for at barnehagen skal være et hus der trygghet, aksept og toleranse for ulikheter står høyt i fokus. Dette gjøres blant annet ved at de eldste barna hjelper de yngre barna, at vi jobber med at barna kan klare å leve seg inn i andres situasjon og til å ta hensyn til andre. I hverdagen får leken en stor plass og ved lekegrupper deler vi barna inn på bakgrunn av alder, funksjonsnivå og interesser. I forhold til aktiviteter får barna like valgmuligheter. Vi har fokus på å forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspilmønstre. Dette gjør vi gjennom å kontinuerlig observere, være til stede i barnas lek, lytte, veilede og støtte barna når dette oppstår og vi bruker blant annet lekegrupper, samtaler og samlinger som arbeidsmetoder. Vi ønsker å samarbeide med foreldrene på et tidlig tidspunkt for å finne gode tiltak og løsninger sammen.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

«Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike språk og kommunikasjonsuttrykk.»
Rammeplan kap.3, s.23.

Forskning har vist at et godt ordforråd i barnehagene og ved skolestart legger grunnlaget når barn senere skal lære seg å lese. Jfr. forskning.no og artikkelen «Voksnes samtaler med de minste barna i barnehagen er viktig for språkutviklingen» står det at «Barn hadde bedre ordforråd som femåringer hvis de voksne i barnehagen la til rette for gode samtaler allerede på småbarnsavdelingen.»

På grunnlag av dette er språket er det viktig å jobbe med språket fordi

- * Barna får innpass i lek og er et redskap til å løse konflikter
- * Barna lærer seg å kunne uttrykke seg på forskjellige måter
- * Barna utvikler sosial kompetanse, både verbal og non-verbal
- * Det gir barna et viktig grunnlag når de skal lære å lese

Vi vil jobbe med dette ved å:

- * Jobbe med begrepstrening i det daglige – bruke konkrete ord på ting i stedet for «det» og «den»
- * Bruke sang, rim og regler
- * Ha teater/dramatiseringer for barna
- * Bruke, støttebilder konkrete, bøker, hånddukker m.m
- * Bruke dagtavle
- * Ha samlingsstunder
- * Ha høytlesning
- * Snakke/samtale om det vi ser der og da og gjenta det vi så der og da senere på dagen – repetisjoner.
- * Utfordre mer til undring og utdypende samtaler og unngå å stille korte spørsmål som krever enkle svar.
- * Bruke kroppsspråk og mimikk i kommunikasjonen med barna
- * Hjelp barna å sette ord på sine tanker og følelser

Barns medvirkning

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.»
 «Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår» Rammeplan kap.4, s. 27.

Barna skal ha medvirkning og innflytelse i sin hverdag. Barns følelsesmessige uttrykk skal bli tatt på alvor og de oppmuntres aktivt til å gi uttrykk for sine tanker og meninger og møte anerkjennelse for sine uttrykk.

I Gnisten barnehage ønsker vi å oppnå dette ved ofte å ha åpne dører mellom avdelingene, der barna selv kan velge hvor og hvem de vil leke med. Vi er lydhøre overfor barnas behov, ønsker og utforskertrang og velger aktiviteter og lager temaplaner ut ifra disse observasjonene. Barna veiledes til å finne løsninger i konflikter og vil veiledes i leken hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre. Vi tilbyr barna ulike aktiviteter ut ifra interesser og behov og de er derfor ikke alltid med på alle aktiviteter. Barna får mulighet til å uttrykke og utveksle opplevelser fra hverdagen i barnehagen i samlingsstunder og ved måltider. Barna får velge mellom ulike tema på karnevalet og roller på sommerfesten. Bursdagsbarnet har innvirkning på innholdet i sin bursdagssamling ut ifra sine interesser. På lek og aktivitetsdagen er det barna i fellesskap som bestemmer lek og aktiviteter og på førskolegruppa er førskolebarna med på å utforme innholdet i forestillingen til sin sommeravslutning for foreldrene.

På avdelingene med de yngste barna er personalet observante på barnas valg i lek, deltakelse på aktiviteter og barnas kroppsspråk. Med gester, enkeltord og kroppsspråk som peking og følelsesmessige uttrykk som glede og engasjement kan personalet fange opp hva barna er interessert i og danner et grunnlag for barnas medvirkning i pedagogiske temaer og hverdagsliv.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

«Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.»
 Rammeplan kap.5.

Vi har et felles ønske om at barnet skal ha det best mulig i den tiden barnet er i barnehagen, og dette blir det viktigste utgangspunktet for å få til et godt samarbeid.

Et nært samarbeid med barnas hjem er en viktig forutsetning for at barnehagen kan forstå barnas behov og reaksjonsmønstre. En god kontakt mellom barnehagen og barnas hjem som gjensidig er basert på trygghet og åpenhet, er et felles ansvar, men hovedansvaret ligger på personalet. Det er viktig at foreldrene er nysgjerrige, spør, og kommer med både positive og negative tilbakemeldinger i det daglige, i foreldersamtaler, i møter og gjennom undersøkelser.

Det vil i løpet av barnehageåret bli holdt 2 foreldremøter og tilbys 2 foreldresamtaler. Ønskes det en samtale utenom dette, avtales dette med pedagogisk leder på avdelingen. Foreldrefe, dugnader og andre tilstelninger er hyggelige sammenkomster med stor oppslutning.

Alle foreldrene er med i barnehagens foreldreråd. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal bli forelagt saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen.

I foreldrerådsmøtet på høsten velges det representanter til barnehagens Samarbeidsutvalg (SU).

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan.

Vi i Gnisten Barnehage er stolte av foreldregruppen vår. De er engasjerte og stiller opp på arrangementer, samt at de er aktive på foreldremøter. Dette skaper en god arena for et godt samarbeid.

Overganger

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start»
Rammeplan kap.6. Dette vil vi ivareta ved å ha faste rutiner i følgende overgangsfaser:

Når et barn ved hovedopptaket får tilbud om barnehageplass til høsten, blir foreldrene invitert på vårens foreldremøte. I tillegg blir de også invitert til en besøksdag før oppstart. Det avholdes en oppstartsamtale med foreldrene enten på våren eller i tilvenningsfasen. Vi beregner ca. 3 dager med tilvenning. Dette kan variere noe ut ifra barnets behov og skjer i dialog med foreldrene tidlig i tilvenningsperioden.

Når barnet skal bytte fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling, har vi fokus på at barn som går siste året på småbarnsavdeling skal bli kjent med barn og ansatte på storbarnsavdelingene. Barna deltar blant annet i lek og aktivitetsdag for 2-4 åringer og besøker avdelingene på morgenen eller ettermiddagen. I forkant av selve avdelingsbyttet snakker og forbereder vi både foreldre og barnet på at det skal bytte avdeling. Lek- og aktivitetsdagen er i utgangspunktet mer enn nok for at barnet skal bli kjent med ansatte, barn og lokalet, men det kan i enkelte tilfeller være behov for ekstra tilvenning. Dette skjer eventuelt i dialog med foreldrene. Det avholdes en overgangssamtale med foreldrene enten før eller etter at barnet har startet på ny avdeling.

I forhold til skolestarterne følger vi Nittedal Kommunes kvalitetssystem i forhold til overgang barnehage – skole. Vi har førskolegruppe 1 gang i uka fra september til ca. midten av juni. Innen 15. april har vi en foreldresamtale i forbindelse med overgangen fra barnehage til skolen. Dersom det er barn med særskilte behov, avholder vi et skoleforberedende møte med skole og samarbeidspartnere i god tid før skolestart.

Førskolegruppe

«Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.» Rammeplan kap.6. s. 33 og 34.

Vår oppgave med førskolegruppa er å formidle en sammenheng mellom barnehage og skole. Vi ønsker å ha et tilbud som fremmer barnas modenhet og glede over å starte på skolen. Lek og læring gjennom året er knyttet opp imot rammeplanens syv fagområder og barna skal ha en reell medbestemmelse i form av planlegging og aktiv deltakelse i gruppa. Gode sosiale ferdigheter ser vi på som en viktig del av gruppas fokus. I en førskolegruppe er det store individuelle forskjeller. Vår oppgave er å gi det enkelte barn utfordringer ut ifra barnets forutsetninger, slik at det blir et likeverdig og meningsfylt tilbud. Førskolegruppa jobber målrettet i forhold til ulike temaer i løpet av året. Disse temaplanene deles ut i forkant av temastart.

Målene vi jobber mot er at alle barna:

- Er trygge på seg selv, melder sine behov og mestrer praktiske ferdigheter knyttet opp til påkledning, dobesøk og håndvask
- Opplever mestring og tar selvstendige valg
- Lytter til hverandre, stiller spørsmål, undrer seg og opplever at de kan lære av hverandre
- Utvikler lekeferdigheter og samarbeidsevner
- Klarer å holde fokus over lengre tid
- er språklig bevisste og kan samtale og leke med språk
- Øver på å skrive navnet sitt, har forståelse for tall og mengder opp til fem

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene.» Rammeplan kap.7.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi sender ut periode- og ev. temaplaner i begynnelsen av hver periode.
- Vi skriver evalueringer på periode- og temaplaner.
- Foreldrene får tilbud om 2 foreldresamtaler i året. Her får de mulighet til å gi tilbakemeldinger og ta opp saker, spørsmål og tema som de ønsker.
- Arrangementer blir evaluert.
- Hverdagen/aktiviteter blir ofte dokumentert med bilder som henges opp på avdelingen.
- Ansatte kommer med sine ønsker gjennom avdelingsmøter og andre møter.

Vi observerer kontinuerlig det enkelte barns trivsel og allsidige utvikling i barnehagen, individuelt og i gruppe. I tillegg baserer vi oss også på reaksjoner og tilbakemeldinger fra barna og foreldre ved levering og henting av barna i barnehagen. Vi fokuserer både på samspillet mellom barna og de ansatte og samspillet mellom barnehagens ansatte. Barnas reaksjoner og tilbakemeldinger sammen med personalets erfaringer, danner grunnlaget for periodeplaner og ukeplaner og nye planer videre. Periodeplaner evalueres på avdelingene, basert på barnas tilbakemeldinger og reaksjoner. Det gjøres også evalueringer midtveis for ev. å kunne justere planene etter behov.

Felles arrangementer blir evaluert fortløpende i etterkant og danner grunnlaget for gjennomføringen av arrangementene året etterpå.

Årsplan for nytt barnehageår, utarbeides i forhold til rammeplan og tilbakemeldinger og evalueringer utført på våren året før. Foreldrene har mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen på vårens foreldremøte, der det legges til rette for evaluering og tilbakemeldinger. SU gis mulighet til å komme med forslag til endringer i årsplanen på vinteren/våren og blir vedtatt av SU på høsten.

Progresjonsplan for de syv fagområdene

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

Målet vårt med progresjonsplanen er at:

- Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter
- Barna skal utvikle seg, lære og oppleve framgang.
- Barn i alle aldersgrupper skal få varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Kommunikasjon, språk og tekst

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer .... Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.»

Rammeplan kap.9., s.47.

1-3 åringer	Vi jobber konsekvent og bevisst med språkstimulering i daglig lek og samhandling med barna I hverdagen bruker vi visuelle hjelpemidler og metoder som bevegelsessanger, skyggeteater, drama, sang kort, hånd dukker, figurer, bøker, bilder og konkrete
3-5 åringer	Vi leser alderstilpassede bøker for barna og billed- og faktabøker er tilgjengelige for dem. Vi oppfordrer barna til å gjenfortelle fra høytlesning av bøker og opplevelser fra samme dag. Barna lager egne bursdagshistorier som vises og dramatiseres på avdelingen
5-6 åringer	Vi oppfordrer barna til å ha samtaler og refleksjoner til å utvide begrepsforrådet. Vi oppfordrer barna til å gjenfortelle fra tidligere opplevelser og aktiviteter. Vi legger til rette for tegning og skrijving av symboler som bokstaver og tall.

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse» «Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse» ..... «Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser». Kap.9., s.49.

1-3 åringer	Vi gir barna mulighet til tumlelek og grovmotoriske aktiviteter inne og ute Barna blir kjent med egen kropp; kroppsdelar, sanser og følelser og vi øver på å sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser. Vi serverer god og sunn mat og setter ord på hva vi spiser
3-5 åringer	Vi legger til rette for turer i variert og ulendt terreng. Vi legger til rette for et variert kosthold og barna tar del i matlagingen når det lages varm mat. Vi jobber med tema «kroppen min» med fokus på følelser og egne og andres grenser.
5-6 åringer	Barna får tilbud om vanntilvenning og svømming. Barna oppfordres selvstendighet og renslighet, og klare seg selv uten hjelp fra voksne.

Kunst, kultur og kreativitet	
«Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. .... I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering». Rammeplanen kap.9, s.50. «Personalet skal motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer» Rammeplanen kap.9 s.52	
1-3 åringer	Vi lar barna bruke sansene sine og utforske og bli kjent med ulike formingsmaterialer. Vi bruker tilrettelagt og spontan bruk av dans, bevegelse og drama.
3-5 åringer	Vi legger til rette for aktiviteter og forming der barna får bruke sin fantasi og kreativitet mest mulig på egenhånd. Barna klipper og limer selv og øver på å få form på figurer.
5-6 åringer	Legge til rette for at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. Vi legger til rette for at barna får lage sitt eget avslutningsshow på førskolegruppa.

Fagområdet: Natur, miljø og teknologi	
«Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.» «Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring». Rammeplanen kap.9, s.52.	
1-3 åringer	Vi undrer oss sammen med barna, over det vi oppdager i naturen, både i barnehagen og på turer i nærmiljøet. Vi legger til rette for at barna får konkrete opplevelser med utforsking av vann, sand, lyd, luft og naturmaterialer
3-5 åringer	Barna har mulighet til å studere og få mer bakgrunnsinformasjon om dyr, fugler og insekter på uteområdet vårt. Vi prater om og leter etter dyrespor, kantareller og bær i skogen.
5-6 åringer	Sammen med barna lager vi ulike prosjekter gjennom året om endringer i naturen eks høst/vår/insekter. Vi legger til rette for eksperimenter om temaet varmt/kaldt og å legge til rette for vannlek.

Antall, rom og form	
«Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende.» Rammeplanen kap.9, s.53.	
1-3 åringer	Vi bruker materialer, utstyr og leker for å inspirere barna til matematisk tenkning. Dette gjør vi i hverdagslige situasjoner, lek, konstruksjonslek og bruker ulike drama teknikker. Vi teller ofte i hverdagen fra 1-5 sammen med barna
3-5 åringer	Vi legger til rette for at barna spiller spill, kaster terning og teller øynene på terningen. Vi har sangleker og regler der vi teller.
5-6 åringer	Vi jobber med tallforståelse t.o.m. 5, geometriske former, sortering, speiling, mengder og tallbilder i samling og små grupper. Vi legger til rette for matteleker og matematiske spill i små grupper

Etikk, religion og filosofi	
«Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.» Rammeplanen kap.9, s. 54. «Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likhet og ulikheter i et fellesskap.» Rammeplanen kap.9, s 55.	
1-3 åringer	Vi øver på å dele og vise omsorg for hverandre, samarbeide og inkludere. Vi hjelper barna til å uttrykke og sette ord på følelsene sine.
3-5 åringer	Vi jobber med temaet «internasjonal uke» der vi introduserer barna for kulturer/bakgrunner som er representert i barnehagen. Vi legger til rette for at barna har mulighet til å filosofere over egne og andres følelser. Vi har vennskap i fokus og samtaler med barna om hva dette innebærer i forhold til empati og forståelse for andres meninger.
5-6 åringer	Barna får innblikk i hvorfor vi feirer jul og påske, og ev. andre høytider som er representert i barnegruppen med reflekterende samtaler i etterkant. Barna oppfordres til å reflektere selv og sammen med andre om følelser.

Nærmiljø og samfunn	
«Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden» «Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.» Rammeplan kap. 9, s.56.	
1-3 åringer	Vi går på turer i nærmiljøet, og undrer oss over det vi ser på turen. Vi gir barna medvirkning i sin hverdag ved å ta barnas mimikk, kroppsspråk og andre følelsesmessige uttrykk på alvor.
3-5 åringer	Vi går turer og utforsker andre områder i nærmiljøet i samråd med barnas ønsker (medbestemmelse) Vi holder oss på rett side av veien, og har fokus på trafikkregler.
5-6 åringer	Vi snakker om skolestart og hvilken skole barna skal begynne på og besøker en skole Vi øver på å se oss godt for når vi skal over en vei og hvordan vi ferdes i trafikken. Barna har innflytelse/påvirkning i forhold til innholdet på førskolegruppa.

Dagsrytme

Dagen i barnehagen ser i hovedtrekk slik ut. Med unntak av åpning – og stengetid, er dette klokkeslett som kan variere.

06.45: Dørene åpnes. Velkommen ☺

08.00: Frokost. Lek frem til 9.30.

09.15: Forberedelser til aktiviteter.

09.30: Aktiviteter.

11.00: Måltid

11.30: Leggetid for de som trenger å sove.

Lek og aktiviteter for de andre barna.

14.30: Måltid m/frukt. Lek frem til barna blir hentet.

17.00: Dørene låses. Takk for i dag ☺

Ukeplan

Uka i barnehagen ser generelt slik ut:

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Aktiviteter og lek på avdelingene	Aktiviteter og lek på avdelingene	Lek inne og ute.	Førskolegruppe Lek – og akt.dag	Aktiviteter og lek på avdelingene.

Månedspaner og temapaner

I tillegg til årsplanen gis det ut månedspaner, som forteller hva avdelingene ønsker å jobbe videre med kommende måned, samt at den inneholder en evaluering av perioden som har vært. Førskolegruppa gir ut temapaner ut ifra temaet som de jobber med, samt en evaluering av foregående tema. Disse planene er laget ut ifra barnegruppas behov, medbestemmelse og interesser, samt styrt av dokumenter som rammeplanen og årsplanen.

Kompetanseutvikling

Det er viktig å jobbe med kompetanseheving for å opprettholde engasjement og utvikling blant personalet. Kompetanseutviklingen vil foregå både internt gjennom egne ressurser og eksternt gjennom kurs, utdanning og innleide forelesere.

Kompetanseutviklingen vil blant annet gjennomføres ved

- Personalgruppa deltar jevnlig på kurs i og utenfor barnehagen
- Intern kursing for hverandre på planleggingsdager/personalmøter
- Praktisk trening og veiledning
- Medarbeidersamtaler og oppfølging av disse
- Tilgjengelig faglitteratur for de ansatte.

Arrangementer og aktiviteter gjennom året

Vi har faste arrangementer og aktiviteter som skjer i løpet av året. Disse legges inn i kalenderen på kid-plan.

Arrangementer for barna med foreldre er blant annet:

- * Foreldrekafè – arrangeres ca. oktober
- * Juletreening - Fau arrangerer for barn/foreldre
- * Påskefrokost – for barn, foreldre, familie og ansatte.
- * sommerfest – for personalet, barna og foreldrene
- * Avslutningsshow – førskolegruppa har avslutningsshow for sine familier.

Arrangementer for barna er blant annet:

- * Halloween – teaterforestilling av personalet for barna
- * høstfest – Høstmiddag + teaterforestilling av personalet for barna
- * Nissefest – teaterforestilling av personalet for barna
- * Julemiddag
- * Samefolkets dag
- * Temakarneval – teater ansatte og barn sammen.
- * «17.mai»
- * «Pride» - En felles aktivitetsdag i juni for alle barna med fokus på et fargerikt fellesskap og inkludering.

